

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FŐVÁROSI ÉS 48-ASZÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Miért van szükség a választójogreformjára?

Az új ujjunkon megszámlálhatjuk már azokat, akik még mai nap is elleneségei a választójog reformjának. A reformra pedig a következő kézzelfogható okokból van szükség:

1. Mikor Kossuth Lajos 1848-ban megszüntette a rendiséget és behozta a népképviselői alapuló országgyűlést, vagyis behozta azt, hogy ne csak a nemes emberek birjanak követküldési joggal, hanem az adót fizető nem nemesek is: akkor a választópolgárok száma kétszázézerrel egyszerre felemelkedett nyolcszázézerre. Azóta hatvanhárom esztendő telt el s a választópolgárok mai száma (egy millió százötvenezer) még egy harmaddal sem több az 1848-dikénél. Amíg tehát Magyarország népessége nyolcvan százalékkal növekedett: addig a választópolgárok száma nem szaporodott csak harminc százalékkal.

2. Manapság Magyarországon minden husz esztendőn fölül ember — ha megvan hozzá a kellő vagyona — már választópolgár lehet. Husz esztendő fölül ember van Magyarországon összesen négy millió négyszázezer, ebből

azonban csak egymillió százötvenezer a választópolgár, három millió kétszázötvenezer embernek pedig nincs választójoga. Világos eszű ember előtt nem kell bizonyítani, hogy ez így tovább nem maradhat s a főszaporodott nép nagy tömegét is föl kell ruházni politikai joggal és meg kell adni a nép új rétegeinek is a választójogot.

3. Magyarországon a népességnek csak hat százaléka választópolgár, vagyis minden száz ember közül hat a választó. Európa valamennyi más országában pedig minden száz ember közül 17-22 a választópolgár. Franciaországban pedig éppen huszonnyolc. Hogyan, hát az ősi alkotmányáról világszerte híres Magyarország a népjogok kiterjesztése dolgában a legeslegutolsó országa legyen Európának?

4. Ennek következtében nincs ma szavazati joga a következőknek:

van összesen	ebből nem szavazó
1,535.000	Ing. birt. 710.000
300.000	Iparos 200.000
85.000	Kereskedő 40.000
280.000	Értelmiség 150.000
2,200.000	Munkás 1,150.000
4,400.000	3,250.000

Szavazó: 1,150.000

Nincs tehát ma választójoga sem a szellemi, sem a kézi munkásnak, tehát a nemzet legdolgosabb, legtermelőbb rétegeinek, csak a nagy, vagy a nagyobb vagyonnak; nincs választójoga a nép millióinak, csak a kiváltásgoltak ezrei. Pedig a katonasághoz a véradó legnagyobb részét a jognélküliek szolgáltatják, de nagyon okos emberek úgy tartják, hogy a nép meghalhat a hazáért és a királyért — jog nélkül is. Már pedig ha igaz az, hogy a jog kötelesség nélkül: kiváltás, akkor az is igaz, hogy a kötelesség jog nélkül: szolgaság.

5. Az az adó, vagy az a jövedelem, amely ma az állampolgárnak választójogot ad: az ország különböző részeiben nemcsak zavart és habart, hanem szinte elrettentő módon egyenlőtlen. Az uralkodó választói jogcím ma is a földbirtok, illetve az egynegyed urbéri adója. Az egynegyed urbéri telek állami földadója azonban az ország különböző részeiben olyan rettentő aránytalanságokat mutat föl, hogy míg az ország egyik sarkában (például Gerbocven, Krassószőrény vármegyében) 40 fillér földadónak a fizetése már megszerzi a választójogot, addig az ország másik sarkában (például Halmoson, Pózsöny megyében) csak 101 korona föld-

Kádár Borcsa.

Irta: Ifj. Széll István.

Ugy beszélnek Rétlakon, hogy az öreg Szécsy József sokáig haldokolt. Valami nyomta a lelkét a máskülönbben galamblelkű öreg urnak. Sárkány Menyhért főbíró uramtudni is vélte az okát. Legalább az »olvasó-kör«-ben olyasmint kottyantott el, hogy az öreg nagyságos ur még haldokló ágyán is mindig azt hajtogatta, hogy az ő egyetlen fiának Szécsy Pistának mai napig sem nőhetett be a fejelágya. Így aztán kétségbe volt esve az öreg Szécsy, hogy a Pista fiai, ki bizony már betöltötte a harminc-évet, izibe nyakára hág ösöktől öröklött belsőségnek, külsőségnek.

És hogy Sárkány Menyhért főbíró uram az eleven körül tapogatott, annak fényes bizonyítéka volt a Szécsy Pista élete módja.

Mint a rétlaki kastély és birtok egyedüli örökös ura, alig hogy csak bebocsátották atyja atyja érckoporsóját a vadgesztenye fákkal körülvett családi sirboltba, újra visszaesett a régi könnyelműségébe.

A Szécsy féle kastély a környékbeli bohémek tanyája lett. Ugy látszott, hogy Szécsy Pista magáévá tette a költő mondását: »Élvezd a jelent.« Élvezte is; fenéig üritgette a gyönyör serlegét.

Alig mult éj, hogy az ősi portán fel ne zokogott volna vagy a Fátyol Bandi, vagy a Sörög Jóska száraz fája. A bohém fiuk közül legkitartóbbak voltak Demjén Laci és Kelemen Bertti, mindkettő úgy potygyanván bele a több ezer holdas birtokokba, mint Szécsy Pista: örökség utján.

Mikor a Szécsy Pista négy almás szürkeje végig száguldott a rétlakon, a főuton, a jámbor falusiak csak összedugták a fejüket — mielőtt nagyot köszöntek a három nagyságos urinak — s csodálatosképpen mindenkinek egy volt a gondolata: a három nagyságos ma este is kirug a hámból.

Elmult nyáron történt. Szécsy Pista éppen a kastély terraszán csibukozott, mikor a Kelemen Bertti ismert homkfutó-kocsija befordult a kastély udvarára.

Szécsy Pista élénk örömmel üdvözölte jó cimboráit.

— Szervuszatok öreg csontok. No, nem mentek ki kacsázni? Ugy mondtátok tegnap éjjel

— Elaludtunk az időt pajtás — felelte kacagva Kelemen Bertti, majd szemével jelentősen intve, évődő hangon folytatta:

— Ejnye kedves Pistukám nem hittem — hogy olyan pipogya legény légy.

— Nem értelek Bertti, — szolt Szécsy Pista, mialatt két poharat tett a kert asztalra.

— Világosabban beszél — szolt Kelemen Bertti élénk gesztussal. Tehát halld. Mikor a a szérüskertnél befordultunk, úgy én, mint Laci megállapítottuk, hogy a szérüskertben egy remek vadvirág nyílik. És hozzá most van a legszebb virágzásában. Bódítóan szép, mondhatom. És tudva azt, hogy te milyen szenvedélyes virágkertész vagy, felette csodálkoztunk Lacyval, hogy nekünk erről a gyönyörű vadvirágról soha említést nem tettél.

— Talányokban beszélés kérlek — szolt Szécsy Pista.

— Dehogy, dehogy kacagott fel Demjén Laci, — még ugyanis kézzelfoghatóan beszél

Bertti. Vadvirág van a szérüskertben Pistukám, még pedig ésbontóan szép.

— Különbben legyünk öszinték egymáshoz pajtás, — fordult jobbra Kelemen Bertti Nézd, ott jön a szérüskert vadvirága. Ah, erre tart Nézd azt a karcu parasztlányt, vállán szénagyűjtővel. Azt hiszem a kastélyhoz tartozik.

Szécsy Pista kíváncsian fordult a mutatott irányban.

— Igazán csinos leány. Ah, és milyen éjszini szemei vannak; ajaka picinyek; az a tartás. Valóban szép teremtes.

— Egy fésző rózsza bimbó kérlek — lelken-dezett Kelemen Bertti. — Szavamra mondom kérlek, hogy ha az én szérüskertemnek volna ilyen vadvirága, nem adnám oda kétszáz darab tinóért.

— Hüm, hüm, — csóválta fejét Szécsy HPista, — hogy került el ez a fruska az én figyelmemet. Pedig kastélyomhoz tartozó, mert az én alkalmazottaim viselnek fekete habos fejkendőket, az atyjám utáni gyász jelöl.

— Hé, János! — kiáltott aztán messze csengő hangon, mire egy őszbecsavarodott öreg kocsisféle ember lépett a terraszra.

— Nézd csak öreg azt a leányt amott ni, — szolt az elkényesztetes boszantó hangján az öreghez z, — ki az, mi az, ide való?

Az öreg merően a közeledő leány felé nézett s illemtudóan felelt:

— Igenis mi fajtánk, az öreg számadó gulyás Kádárnak a nagyobbik leánya, a Borcsa. Igen takaros leányzó kérem alásan, kár a rossz szemnek reája nézni. Akkurat szakasztott mása az Istenben boldogult édesanyjának. Annak is olyan rengő, ringó szép járása volt, mint en-

adónak a fizetése tesz valakit választópolgárrá. Egyik helyen tehát 253-szor több állami földadót kell fizetni, mint a másik helyen, hogy ugyanazt a választójogot meg lehessen szerezni. Hát kérjük: mi az örültség, ha ez nem örültség? A törvénynek ez a buta rendelkezése pedig, míg egyrészt óriási módon kedvez a nemzetiségek hegyes vidékieknek, addig másrészt rettentően sújtja az Alföld magyarságát.

6. Ha a választótörvényünk elavult: úgy elavultság tekintetében a választókerületek beosztása egy fokkal sem áll ama mögött. Anélkül, hogy részletekbe bocsátkoznánk, csak nagy körvonalakban hozzuk föl, hogy jelenleg kilenc kerületben 500-nál kevesebb, ötvennégy kerületben 4000-nél több, hét kerületben pedig 7000-nél is több a választók száma. Az ellentét kedvéért fölhozzuk, hogy Bereck községben 125, Budapest VII. kerületében 16 ezer választó választ egy képviselőt. Ebben az egy kerületben 180 ezer ember lakik és ez az embertömeg csak egy képviselőt küld be az ország házába, míg Erdélyországban ugyanennyi száz, vagyis 180 ezer ember tizenhárom képviselőt küld föl a parlamentbe. Ujra kérdezzük: lehet-e tovább túrni ezt az ostobán rettentő igazságtalanságot?

Lehet-e azt bizonyítani, hogy a nap hamis, lehet-e az elősoroltak után még csak állítani is azt, hogy a választójog reformjára nincs szükség Magyarországon? Itt ugyan csak a kézzel is megfogható okokat hoztuk föl. Van azonban ezenfelül még száz és száz ok, amikről akár egy héti is lehetne beszélni, de hogy a nép bennünket minél jobban megérthessen: rövidnek, világosnak, határozottnak és kidomborodottnak kellett lennünk.

nek a Borsának. Tapostam is legény koromban körülötte a földet teccenek tudni — máh hogy a Borsa annyának alásan kérem — de hogy egy téli vásár alkalmával összekülönböztünk, hát Kádár Feri elütötte a kezemről.

— Elég volt öreg — legyintett kezével Szécsy Pista. Lemegyen kend Kádár Borsához és megmondja, hogy holnap délután jelentkezék nálam. Beszélni akarok vele.

— Igenis, parancsára — szölt a zöreg János, s mikor kifordult a terrasról, megvakarta a feje bubját.

— Vajjon mért hivatja, mért egzekurálja magáho? — morfondirozott az öreg, majd öklöbe szorult kezekkel mormolta maga elé: Bizonyosan szemét szurt neki a Borsa leány.

De azért le ment Borsához és átadta az parancsot. Az alatt pedig Kelemen Bertti verig bosszantotta évődésével Szécsy Pistát.

— Hiába hivatod — kacagott fel Kelemen Bertti. Makrancosnak tartom én azt a vadvirágot pajtikám.

Szécsy Pistát minthakorbácsütés érte volna. — Ötven üveg pezsgő — kiáltott fel kipirult arccal, — hogy holnap enyém lesz az a vadvirág.

Kelemen Laci felette mulatni látszott a Szécsy felhevülésén. Kitérő jó kedvvel csapott parolát.

Aztán ujra a kastély udvarán kapált a négy almás szürke. Szécsy Pista most maga hajtott Mikor a homokfutó a szérüskert bejárójához ért. Szécsy Pista fogott a lovak gyeplőjén s hosszan szemügyre vette Kádár Borsát, ki arcán élénk pirral köszöntötte őket.

Folytatjuk.

Hol az ellenzék? Sajnálatos kell tapasztalunk, hogy az ellenzék mostanában nagyon is lanyhán teljesíti törvényhozói kötelességét. A mai napon például, amikor a pénzügyi-tárcát tárgyalták, alig volt összesen tíz ellenzéki képviselő a Házban. Olybá tűnik fel, mintha az ellenzék teljesen át akarná adni az országot a kormánynak. Ha az ellenzék ma nem embereli magát, még igaza lesz Khuennek a véderőjavaslat dolgával, hogy ugyanis nyáron könnyű kifárasztani az ellenzéket.

Az igazságügy és a pénzügy.

A képviselőház ülése.

A képviselőház tegnap elintézte az igazságügyi budget részleteit és azután rátért a pénzügyi tárcára. Holnap azonban félbeszakítják a budget-vitát és a harmadik indemnitás kerül napirendre.

Návay Lajos alelnök féltizenegy óra előtt megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a kérvényeket és irományokat.

Következik

az igazságügyi tárca

költségvetésének folytatólagos tárgyalása.

A törvényszékek és járásbíróóságok személyi kiadásának tételénél

Jármay Béla (Kossuth párti) örül a kiállításba helyezett reformoknak, de sajnálja, hogy a díjnokokról mindenki megfeledkezett. Ezek többnyire szegény családos emberek. Akiknek képzettségük is van és nehéz munkát végeznek, amelylyel nincs arányban a javadalmazásuk. A legjobb volna, ezen a téren a díjnoki állást eltörölni s a díjnokokat a tisztviselői rangsorba beosztani. (Helyeslés.)

Székely Ferenc igazságügyminiszter: Köszönöm, hogy ezt a kérdést felhozta, mert a helyzet még szomorubb. Sokat gondolkodott már a fölött, hogy lehet ezen segíteni. Az egyik mód az volna, hogy a díjnokok fizetését fölemelik, ezt azonban a pénzügyi helyzet, a másik a jobb díjnokok soron kívüli előléptetése amit viszont a díjnoktörvény nem enged meg. Az új perrendtartás életbe léptetésével a kezelés egyszerűbb lesz és sok írásbeli munka elmarad. Mindenesetre kell valamit csinálni.

Pető Sándor köszönettel veszi a miniszter szavait a díjnokokat illetőleg s most az igazságügyi szolgák helyzetének javítását kéri. A postánál, vasutnál jobb fizetésük van a szolgáknak mint a bíróságoknál, ezt a különbséget meg kell szüntetni.

Székely Ferenc igazságügyminiszter utal arra, hogy sok a szolga s hogy semmi nehezebb munkát nem végeznek.

A tételt a Ház elfogadja.

A többi tételt a Ház hozzászólás nélkül fogadja el és végül a többség Székely Ferenc igazságügyminisztert megéljenzte.

A pénzügyi-tárca.

Elnök: Következik a pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalása. Bejelentik, hogy Lukács László pénzügyminiszter Teleszky János államtitkárt bizta meg a szakfelvilágosítások megadásával.

Hegedűs Lóránt, a pénzügyi bizottság előadója, csak röviden akar beszélni, mert nincs több ország a világon, ahol oly sok egyszázalékos függene a budget mielőbbi megszavazásától. Ezután részletesen ismerteti az emelkedő kiadásokat. Így állami épületekre 3 és fél millió új tétel van előirányozva, amelyből a miniszteriumokat akarják fokozatosan és megfelelő épületekben elhelyezni. A másik nagyobb összeget az állami vasgyárakba akarják befektetni. A tárca bevételeiről szólva, megemlékezik a fogyasztási adókról, amelyet már az általános vitánál is megvitattak. A tárca kiadása 275 millióra rug, míg bevétele pusztán az összevételek révén eléri az egy milliárdot, amelyből 700 egynehány millió a többi tárcára kell. A

pénzügyi bizottság nevében kéri a Házat, hogy a pénzügyi költségvetést szavazza meg. Szébeny Antal a Kossuth-párt nevében kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el. Foglalkozva a budget tételeivel, a fejlődést nem tartja természetesnek. Az ország adózási ereje ki van merítve s az expanzív bevételek folyton csökkennek. Ez az ország teljes elszegényedéséhez vezet. A drágaság rohamosan emelkedik s a néhány év előtti fizetesrendezés már elégtelen. Hibáztatja, hogy az adminisztrációban a kis állásokat szaporítják, mert ez a status fölbortásához vezet. Az adóhivatalokat úgy kellene szaporítani, hogy minden járásbíróóság területére jusson. A szeszdó fölemelését végre kell hajdani, mert ez az alkoholizmus csökkentésére vezet. Ehelyett a dohányárakat emelték. A budapesti állami hidakról is beszél és kívánja, hogy a Lánchidon is vezessen át villamos vasut. A hidvámok megszüntetését kívánja és kéri a kereskedelmi minisztert, hogy világosítsa fel a pénzügyminisztert ennek fontosságáról. (Derültség.) A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés.)

Műnnik Kálmán: Szóvá teszi az állami vasgyárak és bányák viszonyait. A szénbányászatot nem tartja különösen fejlesztendőnek, mert a mai gyakorlat is bizonyítja, hogy az előállítási költségek sokszorosan felülmúlják az elérhető jövedelmet. E tekintetben honorálja a miniszter ur véleményét. Az erdélyi aranybányászatot azonban nagy jövőre jogosult. Azon a véleményen van, hogy előnyös volna az ottani kisebb bányatársulatoktól megváltani a bányákat, mert ez sokszorosan behozná a befektetett tőkét. Az egyetlen nemes opálbányát célszerűbb kezelési céljából előnyös volna bérbeadni.

Kevesi a petroleum és földgáz kiaknázására szánt 150,000 koronát, mert a kutatások folytatására ez lényegesen csekély összeg.

Az állami vasgyárak tekintetében, azoknak termelését az államvasutak szükségleteire kellene fordítani.

Nem tartaná azonban megengedhetőnek, hogy az állami vasgyárak konkurrenciát csináljanak a többi vállalatoknak.

Az új Dreudnaughtok építése folytán szükségesnek tartaná új ágyugyár felállítását, melyet állami vasgyár, véleménye szerint a legalkalmasabb diósgyőri vasgyár keretébe tartana beillesztendőnek.

Bírálja ezután a coalició szénvásárlását, mert a coalició nézete szerint, oly szénbányákat vásárolt, amelyekben a szénanyag már igen csekély volt.

A bányakapitányságok ujjszervezése, illetőleg több újabb bányakapitányság felállítását tartaná szükségesnek. A költségvetést különben elfogadja.

Elnök 10 percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után

Földes Béla: Államháztartásunk évről-évre nagyobb kiadásokat mutat fel, amelyben kétségkívül nagy szerepe van a hadügyi kiadásoknak. Reflectálni kíván arra a hangzatos véleményre, hogy ezek a hadügyi kiadások részben produktív kiadások. Hát ez nem áll. Mert ily értelemben a pazarlás is productív valami, mert bizonyos tekintetben egy kiskörű köznek van anyagi haszna belőle. Több szempontból bírálhatná a javaslatot. A legfontosabb szempont szerinte az, hogy a javaslatnak, melyet csak most tárgyaltunk, már 1911. január hó 5-én tető alatt kellett volna lenni. Milyen különös helyzet az, hogy ezen még meg nem szavazott költségvetés értelmében vezetjük államháztartásunkat. Az indemnitás igénybe vétele pedig mit jelent? Azt, hogy az államháztartás menete meg nem akadhat, mert valamiképpen mégis csak pótolni kell a költségvetés hiányát. Ez pedig tovább következtetve parlamenti értelemben bizalmi kérdést jelent. Ex az amit Bécs kivenni szeretne kezünkől. Ép azért platonikus dolog az állami számvevőszéki intézmény. Mert az állami számvevőszék előzetesen biztosítja már a törvény végrehajtását. És ép azért, ha komolyan foglalkozni akarunk állami háztartásunkkal, ennek kapcsán foglalkoznunk kell az állami számvevőszékkel is.

A közgyűlés előkészítése.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A jog- és pénzügyi bizottság ma délután 3 órakor a városháza kitanácsstermében ülést tart, melynek tárgysorozata a következő: Az Erzsébet-, Kései-, Jókai- és Csokonai-utcákon végzendő burkolási munkák költségei tárgyában előterjesztés.

M. kir. belügyminiszteri leirat az Egyház-tér szabályozási vonala megállapítása ügyében.

Nagy Árpád látóképi bérlő tüztárlati építkezésének ügye.

A népszámlálás költségei tedezésére nyitott 1250 korona hitelhez póthitel engedélyezése iránt előterjesztés.

A létesítendő katonai barak tárgyában előterjesztés.

A cs. és kir. helybeli lovassági laktanya fürdőhelyiségének új kazánnal ellátásával felmerült 1250 koronának rendkívüli hitel alakjában engedélyezés iránt előterjesztés.

Kovács János helybeli lakos telekeldarabolás iránti kérvénye.

Sipos Ferencz kérvénye majorsági földjén munkáslakások építésére engedély-adás iránt.

A Homoki Szőlősgazdák Országos Egyesületének kérvénye az egyesületbe a városnak alapító tagul belépése iránt.

Somogyvármegye közönségének átirata Apponyi Albert grófnak amerikai útja alkalmával kifejtett tárazozásaért köszönet szavazása tárgyában.

Nagyvárad város megkeresése, mely mellett Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának a törzsvagyon-alap részére 20 és a városi árvaház-alap részére szintén 20 drb. Osztrák Magyar Bank részvénynek vásárlása tárgyában kelt véghatározatát hasonló szellemű határozathozatal végett megküldi.

Egyéb esetleges folyó ügyek.

A képtárlat sikere.

Vasárnap képárverés.

A kereskedelmi csarnokban rendezett képkiallítás úgy anyagilag, mint erkölcsileg már eddig is igen szép sikerrel jár. A népművészet iránt érdeklődők egész serege keresi fel naponként a csarnok nagy termét, ahol teljesen ingyen megtekinthetik a tárlatot. Vevők is szép számmal jelentkeznek. A társadalom előkelőségének legkiválóbb tagjai a legnagyobb örömmel ragadják meg ezt az igazán ritkán kínálkozó alkalmat, ahol a legkiválóbb magyar és külföldi festőművészek szebbnél-szebb képeihez szinte hihetetlenül olcsó áráért juthatnak.

Ez a nagy vételkedv okozta, hogy már két ízben utána rendelt Budapestről a kiállító vállalat titkára, Adler László, az eredetileg kiállított képeknek, amelyek így is igen megfogyatkoztak.

Természetes azonban, hogy ez által a tárlat érdekessége mivel sem csökkent. A már eladott képek is kiállítva maradnak a képvásár végéig.

Rendkívül érdekes és eredi módon fogják vasárnap délelőtt a képeket eladni. A tényleges érték 25—30 százalékos kikiállítási ára mellett, árverezés alá bocsátják a még meglévő képeket és azokat a legtöbbet igénylők fogják eladni, bármily csekély legyen is az árverés eredményeként elért összeg. A képárverés iránt rendkívül nagy az érdeklődés.

Az új szintársulat.

Elkészült a társulati névsor.

Zilahy Gyula színigazgató az ősszel kezdte meg újabb három éves ciklusát. A társulat szervezésével elkészült a K. Tóth Mihály kulturtanácsnok összeállította az új társulat névsorát.

Alább közöljük ezt a névsort, melyben új neveket találunk. Természetes addig, míg az illetők színpadi szereplését nem ismerjük, véleményünk se mondhatunk róluk. Az az egy feltűnő, hogy a hölgyek sorában találjuk Vajda Ilonkát, aki tudomásunk szerint Budapestre elköltözött.

A névsor a következő:

I. ügyvezetőség: Zilahy Gyula igazgató, főrendező, Irmay Béla titkár, Kassay Károly operett rendező, Thury Elemér drámai rendező, Mártonfalvy György karnagy, Shusztér József karnagy, Lángh Lajos ügyelő, Szepesy Dezső pénztárnok, Egy női sugó.

II. Előadók. Hölgyek. Borbély Litti soubrette énekesnő, Belezna Margit soubrette énekesnő, Csanádi Irma opera, operett, coloratur énekesnő, Császár Kamilla naiva, T. Csige Böske szalon hősnő vigjátéki scubrette, Guthi Sarolta komikáné, Lakatos Ilonka seged énekesnő, Papp Etelka drámai szende és társalgási nő, M. Tordai Erzsébet énekesnő, Tóth Ilonka drámai hősnő, Uti Fizella anya színésznő, Zilahy S. Vilma opera, operett coloratur, Vajda Ilonka szende és naiva, Aranyos Gizella és Dénes Ella táncosnők, És még egy segédszínésznő, 14 tag.

Urak: Bérczi Ernő szerelmes és bonvivant, Békési Antal társalgó sz., Dézsi Alfréd burleszk és jellem komikus, Jakiss István bariton énekes és énekes bonvivant, Gábor Ernő síheder és énekes színész, Kassay Károly operett buffó és salon komikus, Kemény Lajos jellem színész, drámai apa, Ligei Lajos operett burleszk komikus, Székely Gyula bariton és népszínmű énekes, Szilágyi Ernő jellem és apa színész, Solti E. udor tenor, Thury Elemér drámai hős és bonvivant, Zilahy Gyula és még segédszínész 14 tag.

III. Karszemélyzet. Hölgyek: Arday Vilma, B. Beitz Teréz, Csepreghy Emma, Csepreghy Irma, Erdélyi Margit, Garay Mici, Jakabfi Aranka Kovács Margit, Kassay Károlyné, Medgyaszay Amália, Levendovszky Irina, Szépei Vilma, Sárváry Janka, Fűzes Margit és még egy nő lesz szerződötve. 14 tag.

Férfiak: Arday Árpád, Balogh Antal, Berenghy József, B. Saigi Jenő, Fekete Béla, Harváth Viktor, Koltai Lajos, Kőszeghy Károly, Lángh Lajos, Perényi József, Perényi Kálmán, Repkai Béla, Rózsa Jenő, Somogyi Béla, Szakács Árpád. 15 tag.

A vitriolos fiatal férj.

Hét hónapi börtönre ítélték.

A debreceni törvényszék tegnap foglalkozott ismét a Csokonai-utcai vitriol drámával, amelynek szereplői Kohn Sándor és Berger Matild.

Mint tudvalevő, Kohn a múlt év június havában feleségül vette Berger Matildot, akivel nem élt együtt egy napig sem. E miatt Kohn elkeseredett a vitriollal öntötte le a feleségét, annak apját és anyját.

A tárgyalás délelőtt 11 órakor kezdődött a Hoffman József kir. táblai bíró elnökölt. A teremben különösen a Zugó-, Csap- és Pásti-köz lakossága sietett helyet biztosítani, hogy az izgalmas jelenetekben bővelkedő főtárgyalást végig hallgassa.

Elnök a vádlottat hallgatta ki. Felolvastatta korábban a törvényszék előtt tett vallomását, amelyben elmondta, hogy Berger Matildot feleségül vette, de nem élték együtt egy percig sem. Büntőnek nem érzi magát, mert elkeseredettségében és megcsalottságában követte el tettét. Fentartja most is

vallomását. Csupán annyit tett hozzá, hogy a felesége családja folytonosan üldözi uton-utfélen és inzultálja, azért, mert levitriolozta a feleségét.

Ezután Berger Matild kihallgatására került a sor. Elnök az ő vallomását is felolvassa. A leány-asszony elmondta, hogy Kohn elvette feleségül, de azért nem élt vele, mert leszidta és mellbe vágta. Panaszodik, hogy most fájdalmai vannak. Tagadja, hogy Kohn neki stáflingot vett volna. Anyjának adott Kohn két ócska ágy terítőt és egy darab abroszt.

A törvényszék Berger Matild megvizsgálását rendelte el.

Gál Zoltán védő kérte annak a megállapítását is, hogy a rendes gyógykezelés esetén megtörtént volna a sérteit teljes gyógyulása.

Majd a nagyszámu tanu kihallgatására került a sor.

A tanukihallgatások után az orvosszakértők vizgálták meg Berger Matildot, akinek testén lévő sérüléseket súlyosnak találták. Ezenfelül megállapították, hogy Berger Matild arca a vitriollal való ledöntés folytán eltorzult.

A vádteszedet Gáthy Bálint kir. ügyész terjesztette elő. Majd Gál Zoltán dr., Kohn Sándor védője mondott beszédet, mire a bíróság tanácskozásra vonult vissza.

Az ítéletet délután hirdette ki Hoffmann József elnök. A törvényszék Kohn Sándort 7 hónapi börtönre ítélte. Berger Matild részére 500 korona kártérítést ítél meg.

A védő súlyosbításért, a védő enyhítésért felebbezet.

Megölte az unokáját.

A nagymama rémtette.

Nagyváradról jelentik: Érthetetlen és megdöbbentő gyilkosságot követett el szerdán este egy 53 éves vaskohászódi paraszt-asszony. Fiának négy hónapos gyermekét, a saját unokáját, mikor egyedül maradt a házbán a gyermekkel: éles fejszével agyon-sújtotta.

Náncs Györgynek hívják a meggyilkolt csecsemő édesapját. Másfél év előtt házassodott meg és azóta boldog együttélésben él feleségével.

Négy hónappal ezelőtt született az első gyermekük. Velük együtt lakott a házbán özv. Náncs Gávriláné. Az 53 éves asszony békés természetű és nagyon jól megfért a fiával és menyével együtt. Földművelésével foglalkozott Náncs György és keresményével elég jól eltartotta családját.

Szerda este 7 órakor Náncs György meg a felesége is eltávozott hazulról. Az embernek valami dolga akadt, az asszony pedig a szomszédba ment át.

Mikor az asszony elment, oda szólt az anyósának, aki így egyedül maradt a gyermekkel:

— Vigyázzon a gyerekre egy kicsit, vissza jövök.

Náncs Gávriláné kint a tornácon tett-vett, a négy hónapos csecsemő pedig a szobában bölcsőjében aludt. Fél nyolc fele a gyermek hangosan sírni kezdett. A nagymama egy darabig csak hagyta a gyermeket sírni, de azután bement a szobába és kihozta a gyermeket, de az a tornácon is tovább sírt.

A brulális asszony erre az esti szürkületben lefektette a gyermeket a tornác szélére' elővete a fia baltáját és egycsapással ketté szelte a csecsemő fejét.

A gyilkosság után, mintha semmi sem

történt volna, tovább dolgozott. Nyolc órakerék tértek haza a szülők és amint a kapun beléptek, vérfagyasztó lárvány tárukt a szemük elé. A tornáccon vérrel borítva, holtan feküdt egyetlen gyermekük.

A csendőrség a lelketlen nagyanyát vasrverte. A vizsgálóbíró tegnap délután szállt ki Vaskóhaszódra bűnügy megvizsgálására. A gyermeket felboncolták.

Nincs Gavriláné a kihallgatás alkalmával nyugodtan viselkedett, rémes tettét nem tudta megmagyarázni, hanem csak mindig azt hajtogatta:

— Én azt gondoltam, hogy valami kutya nagy bárány van bent a szobában és az bántja az unokámat. Csak a kutyát akartam megölni, nem az unokámat.

A gyilkos nagyanyát bekísérték a nagyváradi ügyészségre.

Kelemen Samu

a katonai javaslatok ellen.

A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap délután ülést tartott több miniszter részvételével Láng Lajos elnökle mellett. A véderőjavaslatok tárgyalása volt napirenden. Solymossy Jenő báró előadó ismertette a javaslatokat, aztán Apponyi gróf, Holló Lajos, Mezőssy Béla szólaltak fel.

Kelemen Samu a leghatározottabban tiltakozik a véderőjavaslatok sürgős letárgyalása ellen. Annak idején a kormány legelső politikai érv gyanánt azt hozta fel, hogy az osztrák kormánnyal létesített megegyezés alkalmával az osztrák politikai helyzetnél fogva meg van a garancia a javaslatnak Ausztriában leendő elfogadására. Azóta a helyzet nagyot változott, a lezajlott választások eredménye előidézte a kormány bukását és nagyon könnyen előállhat az az eset hogy az új osztrák kormány és parlament nem fogja acceptálni Bienenrthék megállapodásait. Figyelmeztet az 1867: VII. t. c. 13 §-ának rendelkezésére, mely szerint ha megegyezés nem jön létre a kormányok közt, akkor a két parlament kiküldöttei állapítják meg a véderő hozzájárulásának arányát. Már most nagyon visszás helyzet állana elő, ha Ausztria ellentállást tanusít, amikor a magyar képviselőház a javaslatokat már megszavazta. Épp ezért helytelen a kormány részéről a tárgyalás siettetése.

Mindenféle

Nyomtatványokat

olcsón készít

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Darabos-utca 7. sz. a.

A parasztkirály halála.

Szenzációs fordulat az utolsó napon. — Achimnál látták a botot — A bíróság 29 kérdőponja. — Verdikt holnap dél felé lesz.

Békésyula, június 23. Mára várták az ítéletet a parasztkirály meggyilkolásának bűnügyében. A tegnapi tárgyalás azzal fejeződött be, hogy az ügyész két főkérdés feltevését indítványozta, a két vádlottra az előre megfontolt emberölésre és gyilkosság büntetéré. A bíróság a kérdések megszövegezése fölött ma reggel tanácskozott.

Hir szerint 29 kérdőpontot tesznek az esküdtek fel, de még mielőtt a kérdéseket feltették volna, szenzációs fordulat történt a bűnügyben.

Ujabb tanuk jelentkeztek, akik azt bizonyították, hogy a gyilkosság előestéjén Achim András kezében botot láttak. Ez azért rendkívül fontos, mert eddig Achim emberei mind azt mondták, hogy Achim már hosszú ideje nem hordott botot és így nem is támadhatott bottal a Zsilinszky fiukra.

Az új tanuk kihallgatása még egyre tart. Az esküdtszék elé a kérdéseket a bíróság a mai kora délutáni órákban teszi fel, aztán az ügyész mondja el vádbeszédjét, Kenedi védő két órá, Keppich védő harminc perces beszédet mond. Fényes Samu ügyvéd csak verdikt után fog beszélni.

A ma délelőtti tárgyalás szenzációs menete a következő:

Ujabb tanuk jelentkeznek

A bíróság ma későn vonult be a tárgyalóterembe, mert az esküdtszék elő terjesztendő kérdések fölött tanácskozott. Hir szerint 29 kérdőpontot adnak fel, mielőtt azonban erre sor került volna, váratlanul szenzációs fordulat történt. Ujabb tanu jelentkezett:

Ferber József takarékpénztári könyvelő, aki azt vallotta, hogy a gyilkosság előtt való este, amikor Achim András Budapestről Békéscsabára érkezett, a vasútállomáson látta, hogy Achim kezében bot volt.

Achimot hívei közül sokan kísérték haza. Hogy náluk volt-e bot, azt tanu nem tudja, arra azonban határozottan emlékszik, hogy Achim András kezében botot látott. Erre vonatkozólag megnevez három vasuti hordárt is, akik a pályaudvaron szintén látták a botot Achimnál.

Keppich védő kéri a három hordár beidézését és kihallgatását.

Fényes Samu ügyvéd nagyon különösképp tartja, hogy a védelem most jelent be és most operál újabb tanukihallgatásokkal.

Keppich védő kéri Szabó Emilné újabb kihallgatását, mert Szabó Emilné tévesen vallott, amikor azt vallotta, hogy amikor fiával Luxemburg fogorvoshoz ment és Achim kezében a botot látta, ez nem a gyilkosság előestéjén, hanem pár héttel előbb volt. Ferber és a három hordár vallomása után kéri Szabóné újabb kihallgatását.

A bíróság efelett a döntést későbbre halasztotta.

A bíróság elrendelte Szabóné azonnali beidézését és még a délelőtti folyamán történő kihallgatását. Szabóné jelentkezéséig a tárgyalást felfüggesztették.

Az elnök negyedtizenkettőkor nyitotta meg újra a tárgyalást, amikor Szabó Emilné jelentkezik vallomásra.

Kenedi Géza védő: Már egy alkalommal felhoztam, hogy milyen fontos annak megállapítása, hogy a vádlottak, még mielőtt felmutatták volna nekik a botot, beszéltek arról és annak színéről és a vizsgálóbíró előtt azt a kifejezést használták, hogy „amint már az első kihallgatásomkor említettem, barna színű volt.” Kéri erre vonatkozólag Kurcz Antal vizsgálóbíró kihallgatását.

Az elnök: Egyelőre jöjjön be Szabó Emilné.

Szabóné tévedésnek tartja azt a tegnapi állítását, mintha ő a tárgyalás előtt való szombat-on találkozott volna az állomáson Achimmal. Ez a találkozás, mint most már emlékezik, 9 kén történt, amikor Achim Gyulára utazott. Akkor látta nála a botot.

Kenedi Géza védő: Milyen színű volt az a bot?

Tanu: Azt nem tudom.

Fényes Samu: Tegnap hangsúlyozottan kértem, hogy mondja meg, biztos-e abban, hogy szombaton találkozott Achimmal és a botot látta nála? Őn akkor határozottan állította ezt. Nem lehetséges, hogy most is téved?

— Nem. Határozottan emlékszem.

Az ügyész ellenzi a tanu megesketését, mert tegnapi vallomásával ellenkezőt mondott. Kenedi kéri a megesketését, mire a bíróság kivetszi az esküt.

Kiss László tiszteletbeli megyei főjegyző vallomástételre jelentkezik abban az irányban, hogy Achim kedden Gyulán volt. A bíróság nem rendeli el a kihallgatást.

Az elnök megállapítja, hogy 16-án, kedden foglalta le a botot Kurcz vizsgálóbíró.

Kenedi Géza: Achim Iona eskü alatt vallotta, hogy 15-én adta át a botot.

Az iratokból megállapítják, hogy a botot a vizsgálóbíró tényleg 16-án vette át, a mikor helyszíni szemlét tartott. Rögtön ki is hallgatják dr. Kurcz Antal vizsgálóbírót, a ki elmondja, hogy az első kihallgatásnál Zsilinszky Endre említést tett a botról, a melynek színét sötétnek mondotta, de a melynek minőségéről nem tudott felvilágosítást adni.

Kenedi: Mikor vette át a botot a bírósúr? — A helyszíni szemle alkalmával. Achiméknak egy Andó nevű rokona hozta ki a kamrából.

Achimné kéri a jegyzőkönyv erre vonatkozó részének felolvasását, de a bíróság ettől eláll, miután a jegyzőkönyvet már egyszer felolvasta.

A tárgyalást délelőtti félfizenkettőkor ismét megszakították, a mig Békéscsabáról megérkeznek a vasuti hordárok, akik Achim érkezésekor a podgyászát vitték és a kiknek tanuként való kihallgatását a bíróság elrendelte.

A vasuti hordárok.

Kihallgatták ezután a vádló által hivatkozott három vasuti hordárt, akik közül kettő határozottan emlékszik arra, hogy amikor Achim szombat este megérkezett, bot nem volt nála.

A harmadik ezt nem tudja egészen határozottan.

Ezután az elnök véglegesen befejezettek jelenti ki a bizonyítási eljárást és folytatását délután 3 órára halasztotta.

33 kérdés.

Amikor Gálbory elnök a tárgyalást délután megnyitja, jelentkezik még tanu, akiknek a kihallgatását nem rendelik el hivatkozással arra, hogy a bizonyítási eljárás már vágegesen befejezést nyert.

Az elnök ismerteti az esküdtekhez felteendő kérdéseket, számszerint 33 at. Ebből 15 Zsilinszky Gáborra, 18 pedig Endrére vonatkozik.

Az ügyész és Kenedi védő semmisségi panaszt jelentenek be a kérdések feltevésének módja miatt.

Liszy ügyész ezenkívül tiltakozik az ellen, hogy a jogos védelemre vonatkozó kérdés feltéssék, mert a tanúk vallomásából egyáltalán nem nyert beigazolást, hogy Achimnál a kérdéses alkalommal bot lett volna.

Kenedi védő ezen fejtegetés miatt semmisségi panaszt jelentett be, mert az ügyésznek nincs joga ez alkalommal a tanuvallomásokat bírálni és mérlegelni.

A bíróság fenntartja a kérdéseket az eredeti szövegükben.

A vádbeszéd.

Liszy Viktor ügyész tartotta meg ezután vádbeszédét. Beigazolást nyert — ugymond — hogy vádlottak „dögölj meg kutya!” kiáltással berohantak Achim lakására és a teljesen védtelen embert botokkal, meg revolver-lövésekkel megölték. Zsilinszky Gábornak segítő társa volt a rémes tettél Endre, aki lefogta és fojtogatta Achimot.

Azzal védekeznek a vádlottak, hogy ők jogos önvédelemből öltek. Ez azonban nem igaz, mert ők rontottak be Achim lakására, ők támadták meg Achimot; tehát nem nekik volt okuk a védelemre, hanem éppen annak, akit megölték. Kéri az esküdteket, hogy gyilkosság bűntettében mondják ki bűnösnek a vádlottakat.

Fényes László dr. kártérítési igényét számítja fel a meggyilkolt Achim családja nevében. Megkísérli, hogy a vád terére is lépjen, azonban ezt az elnök nem engedi meg.

A védőbeszéd.

Kenedi Géza dr. védő tartott ezután két óras vádbeszédet, melyben rámutat arra, hogy Békéscsabán a paraszt és uriosztály békeességben megfértek Achim fellépéséig és csak azután tört ki az egyenlenség, mert Achim Anrás a rágalom és terror fegyverével küzdött. Az ilyen eljárás nagy veszedelme az állam és a nemzet ellen. (Achimné itt felzokog és kimegy a teremből. A Zsilinszky fiukat a fiui szeretet vezérelte, amikor sulyosan megrágalmazott atyjuk becsületét akarták megvédeni. Ez a szeretet mindenek fölött való és ezért a vádlottak nemes szándékból elkövetett tettükért nem érdemelnek büntetést, Előre megfontolt szándékból pedig beszélni sem lehet, mert az csak ott állapítható meg, ahol a cél nemtelen volt. A jelen esetben ez nem mondható. A tanuvallomásokból azt igyekszik a védő bizonyítani, hogy az Achimék tanui megvoltak félemlítve.

Jézus szavaival végzi beszédét, aki azt mondta a bűnös embernek:

— Menj és ne vétkezz többet:

Kéri az esküdteket, hogy Krisztusi módon gondolkozzanak es mentsék fel teljesen a vádlottakat.

Keppich védő, Zsilinszky Endre védője mindenben hozzájárul Kenedi fejtegetéséhez, ő csak azt emeli ki, hogy közös cselekedet-ről szó sem lehet, ezért az ő védenca felmenhető.

Ezután az elnök délelőtti fél kilenc órára halasztotta a tárgyalás folytatását. A replikák elhangzása után még a vádlottak is felszólalhatnak, ezért ítélet csak déli egy-két óra körül várható.

Holnap lesz az ítélet.

Az elnök nagyon szélesen, bőkezűen vezeti a tárgyalást. A vád és a védelem számára a legszélesebb bizonyítást is megengedi.

A nagyváradi ítélőtábla elnöke, báró Szentkereszty Zsigmond, aki tudvalevőleg a tárgyalás második napján leutazott Békésgyulára és végighallgatta a tárgyalást, minden körülmények között ott akar lenni a verdikt meghozásánál. Szentkeresztyt fontos ügyek hazaszólitották Gyuláról és csak holnap érkezik meg újra a tárgyalásra. Azt mondják, hogy Gálbory József tárgyalási elnök azért vezeti most oly vontatottan a tárgyalást, hogy azt holnapig kihuzva, holnap a verdikt meghozását prezentálja Szentkereszty elé.

Ítélet tehát csak a ma délutáni órákban lesz.

UJDONSÁGOK

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a
Telefon 412.

— **Elmegy a házlezered.** A hadvezetőség mostanában foglalkozik annak a kimutatásnak összeállításával, mely magában foglalja azokat a változásokat, mik a hadseregnél történnek. Debrecen katonai állományaiban is lényeges változás történik, amennyiben az eddig itt állomásozott 39. gyalogezred itt hagyja Debrecen s Bécsbe helyezik át. A távozó ezred helyébe a 61. gyalogezred jön hozzánk.

— **25 éves iskola.** A debreceni izraelita hitközség képviselőtestülete az izraelita elemi iskola negyedszázados fennállásának megünneplése céljából a folyó 1911. évi június hó 25-ik napján, vasárnap délelőtti 11 órakor a hitközségi tanácsteremben (József királyi herceg-utca 26.) diszközgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Ünnepi beszéd. 3. Üdvözlő beszéd. 4. Az iskola 25 éves történetének ismertetése. 5. Záró beszéd. A diszközgyűlést megelőzőleg 10 órakor a Kápolna-utcai templomban tanévzáró ünnepély tartatik.

— **Lelőtték az uton.** Titokzatos gyilkossági kísérlet történt Kaposfüreden. Egy tehető gazdát az apósa szőlőjébe vezető uton eddig ismeretlen ember mellbe lőtt. A kiállítására egy odaváló ember szaladt ki a szőlőkből s ez is telefonált Kaposvárra a mentőknek, akik a sulyosan sérültet a kórházba szállították. Az eset részletei a következők: Gáspár Pál kaposfüredi parasztagazda reggel négy órakor elindult hazulról, hogy az apósa szőlőjébe menjen. A szőlő három kilométernyire fekszik Gáspár lakásától. A hegyi uton kapaszkodott föl, mikor valahonnan rálőttek. A golyó Gáspár jobb mellébe furódott. A szerencsétlen ember összeesett. Az uton nem volt senki sem és ezért Gáspár segítségért kiáltott. Rövid idő múlva egy nagy kosárral és karján hozzászaladt Vörös József, aki Gáspárt fölemelte a földről, fölvitte a prészházba és a vérző sebet bekötözte. Azután a csendőrségre szaladt, akik értesítették a mentőket. Gáspárt a kórházba szállították.

— **Kivégzett gyilkosok.** A télen történt a kaukázusi vasutvonal gyorsvonatának egy fülkájében, hogy meggyilkolták és kirabolták a két Delavigne testvért, híres párizsi ékszerészeket, akik üzleti ügyekben utaztak. Két rabviselt betörő követte el a gyilkosságot. Tegnap felakasztották mind a kettőt a pi-pocherski börtön udvarán.

— **Gyermekholttettek a Bőröndben.** Cadizban történt. Mikor a Cordoba gőzös a kikötőbe ért és a vámhivatalnokok megvizsgálták a podgyászokat, egy utas házaspár, Garcia Gomez és neje rémülten tiltakozott ellene, hogy egyik bőröndjüket is átvizsgálják. Égrefődre esküdöztek, hogy nincs benne elvámolni való. A buzgó finácok ekkor erőnek erejével felnyitották a bőröndöt. Két összeasott gyermek holttest volt benne. A holttesteken meglátszott, hogy már régebb ideje lehettek sirban. — A házaspárt a rendőrségre vitték s ott a következő tényállás tisztázódott. Garcia Gomez Buenos Airesből vádorolt ki és telepedett le Madridban. Most, hogy jó módban élt, visszatért Buenos Airesbe ki-eigíteni faképnél hagyott hitelezőit s ezt az alkalmat felhasználta arra, hogy új lakóhelyére vigye s ott temesse el Buenos Airesben elhunyt két gyermekét. A házaspár attól félt, hogy a két holttestet koporsóban nem fogják felvenni a személyszállító hajóra, azért akarta becsempészni bőröndben.

— **Öngyilkos kőműves segéd.** A szerelmi csalódás fölötti elkeseredett — s ez már megszokott — megint áldozatot követelt magának. Galambos István 21 éves kőműves az, aki maga ellen fordította a fegyvert. Sokat panaszkodott barátainak, hogy sivár az élete és kviégzi magát. Ebbeli szándékát köszívű szerelmese előtt is elmondotta volt, de a lány nem hallgatott rá. Ez csak növelte elkeseredését s tegnap délelőtti aztán végzett magával. Kinizsi-utca 27. sz. alatti lakásán melbe lőtte magát. Az előhívott mentők a kórházba szállították, hol operáció igénybevételével még talán meg tudják menteni.

— **Hetvennégy magyar család.** Elkeseredett hangú kegyelmi kérvény ment Bihar-diószegről a belügyminiszterhez. Hetvennégy aláírás van a kérvényben, nem holmi halálos ítélet alól való felmentést, hanem csak 30—30 korona pénzbírság elengedését kérik. Azt panaszojják a hetvennégy diószegi szegény magyarok, hogy tavaly a sertésvész miatt minden óiat mésszel kellett volna leönteni, de a faluban nincs mésszraktár, a rosz ut miatt messze elkerültek az erdélyi meszeskocsik, így hát nem tehettek eleget a főszolgabíró rendeletének és 30—30 koronára büntették őket. Hetvennégy magyar család pusztulását idézi elő — wondják a kérvényben — ha a büntetéspénzt le kell fizetni. A belügyminisztert nagyon meghatotta a hetvennégy magyarnak keserves panasz s tegnap leirt a vármegyéhez, hogy vizsgálja meg az ügyet s tegyen valamit a panaszok érdekében.

A »VASARNAPI UJSÁG« június 25-iki száma nagy tömeg szép és érdekes képet közöl a legutóbbi napok aktualitásairól. Károly Ferenc József főherceg eljegyzéséről (közbe képek a főherceg 1901-iki magyarországi utazásáról), továbbá Bier főhadnagy bécs—budapesti repüléséről, a budapesti irgalmasok kórházáról, a vásárcsarnokról, Munkácsy Mihály siremlékének leleplezéséről, az Achim-pör gyulai tárgyalásáról, a triezti hullám-ár katasztrófáról stb. Szép irodalmi olvasmányok: Zsoldos László regénye, P. Abrahám Ernő novellája, Jászay Horváth Elemér és Varságh János versei, Atherton angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: Dömény József és Székely Salamon, az aradi jubiláns tanár arcképe, Sztrokay Kálmán cikke a világegyetem szerkezetéről, Kazinczy Lajos szobrának, Bémer püspök nagyváradi emléktáblájának képe, a bécsi regatták nyertes magyar négyes képe, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre öt korona, a »Világkrónikával« együtt hat korona. Megrendelhető a »Vasárnapi Ujság« kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap«, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Parasztlázadás. A Novo-Nikolajevszk közelében levő Pavlov szibériai faluban nagy zavargások törték ki, mert a parasztság elégedetlen volt amiatt, hogy a földhitelkiosztásánál megrövidítették. A parasztok lerombolták a községházát, megostromolták a kerületi főnök lakását, feltörték a vasszekrényt és az összes okmányokat elégették. Amikor a rendőrség megjelent, a lázadók meghúzták a vészharangot, mire a falu népe fegyverrel kezében kivonult és megtámadta a rendőrséget. A rendőrség katonaságot kért segítségül. A lázadók összefűztek a katonasággal és a harcban sok parasztot agyonlőttek. A falu most csendben van.

TÁVIRAT.

A londoni ünnepek.

A koronázás sebesültjei.

London, június 23. A tegnapi tolongásban aránylag nem sok baleset történt. Sokan a nagy tömegben való hosszú várakozástól elájultak. Két nő, aki leesett a tribünről, lábát törte és egy kanadai tiszt, aki egy állványról zuhant le, a koponyáján kapott súlyos sérüléseket.

A legnagyobb izgalmat az okozta, hogy Pall Mall előtt két tribün kigyulladt. A koronázási menet még akkor nem ért oda és a közönségből néhányan dohányoztak, bár ez szigorúan tilva volt.

Valószínűleg egy eldobott cigarettától az egyik tribün tüzet fogott, a közönség leugrált, de itt szerencsére senki sem sebesült meg. Nem sokkal ezután kigyulladt egy másik tribün is. Egy asszony leesett a helyéről és a koponyája keltézuzódott.

A vidéken is, ahol szintén voltak ünnepek, történtek balesetek. Barnastableban több tribün kigyulladt és a nézők közül sokan megsebesültek.

London, június 23. Tegnap este a királyi palotában ebéd volt, melyen a király és a királyné, a királyi család tagjai és a palotában lakó idegen előkelőségek jelentek ott meg.

London, június 23. A Spithead előtt horgonyzó flottának tegnap szabadnapja volt. A nemzetközi sportünnepélyeken, melyek délután voltak, a brit és az idegen tengerészek igen nagy számban vettek részt. A legérdekesebb volt a kötélhuzás, melyben 15 különböző nemzethez tartozó huszas csoport mérkőzött. Végül is a svéd tengerészek lettek a győztesek.

A bécsi repülőverseny.

Bécs, június 23. Tegnap reggel Bier főhadnagy a bécsi expresszvonattal Bécsbe utazott, hogy egy 120 lóerős motorral felszereljen egy repülőgépet és újra elinduljon Bécsből Budapestre, hogy Umlauf kapitány tegnapi rekordját leverje. Bier még nem jelentette be, hogy mikor startol Bécsben, Umlauf kapitány

tegnap délután 3 órakor startolt a rákosi repülőtéren. Délig az idő kedvező volt a repülésre és ha ilyen marad estére is, Umlauf bizonyosan indul. Ugyancsak tegnap délután öt órakor indult el Bécsből Budapestre Walchalovszky lovag és Miller főhadnagy.

Ujabb harcok Albániában.

Konstantinápoly, június 23. Az utóbbi napokban ismét kedvezőtlen hírek érkeznek Albániából. Ugylátszik, hogy még nem sikerült a megegyezés a török kormány és a felkelők között. Tegnap a salja-törzs megtámadta a kormánycsapatokat és hosszú harc után áttörve a kormánycsapatot, sikerült összekötését létesíteni a klementi törzsszel. Igen sok török katona megsebesült és nyolc meghalt.

Más oldalról azt jelentik, hogy a török csapatok az albán vidéken nagy kegyetlenségeket követnek el. A török katonák állítólag Thorgu Sheket pasa meghagyásából felgyújtják a felkelők házeit és elhajtják marháikat. Ilyen körülmények között nem valószínű, hogy helyreáll a béke az albánokkal, ami viszont ismét nemzetközi bonyodalmakra adhat okot.

Az osztrák helyzet.

Bécs, június 23. Dr. Gessmann miután a legutóbbi választáson a német-szabadelvű jelölttel szemben elbukott, levélben értesítette dr. Neumayer polgármestert, hogy lemond községytanácsosi mandátumáról. Gessmann egyúttal a tartományi és iskolatanácsban és a keresztény-szociális párt lapjának a kiadói konzorciumában viselt állásairól is visszalépett. Gessmann csak tartománygyűlési képviselői mandátumát és tartományi bizottsági tagságát tartja meg és hosszabb szabadságra ment, mely szabadságideje alatt tartománygyűlési napidíjaknak a kifizetését nem kívánja.

Tűz a templomban.

Róma, június 23. Empoli katolikus templomban a bérálásra összegyűltek a hívők. Egy kis leány könnyű gaze-ruhája az égő gyertyától lángolt fogott s a sorban mellette álló fehérruhás bérmaleányok sikongva menekültek. A nagy tolongásba sokan megsebesültek és több leány súlyos égési sebeket szenvedett.

Munkások katasztrófája.

Páris, június 23. Marle szénbánya-telepen nagy szerencsétlenség történt. Az egyik tárna bejárata előtt összeomlott egy fagerendázat és tíz munkás 150 láb mélységbe zuhant. Három ács szörnyet halt és a többi munkás sebesülései is halálosak.

Öngyilkosság a maglyan.

Pétóvár, június 23. Aojagda tartomány kormányzósági épületében Ottow főtisztviselő a vidéki tanács elnöke, hivatalos helyiségben megégette magát. Máglyát rakott az aktából, tüzet rakott alá és ráfeküdt. Mire észrevették a gondosan lezárt ablakok hasadékain kitülő füstöt, Ottow már szénné égett. Most kutatják, hogy miféle szabálytalanságot követett el a kormányzósági tanács elnöke a elégette magát.

Rifutó fiu felvétetik fizetéssel
lapunk szerkesztőségében

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, június 23.

Az árak 50 kilogrammonként

buzamáj.	—
buza okt.	12'00—11'92.
rozs okt.	9'43—09'41.
zab május.	—
zab okt.	8'31—8'21.
Tengeri juli. 1911.	7'31—7'23.
Tengeri aug. 1911.	7'42—7'34.

Értéktözsde. Osztrák hitelrészvény 655.—
Magyar hitelrészvény 835'—.

Nyomdába tanulónak felvétetik egy fiu.
Darabos-utca 7. sz.

REGÉNY.

A régi jó világbol.

Folytatás.

Csak a szolgabíró és Mihály hajdu maradt nyugodtan helyükön. Ez utóbbinak hamis mosolygás vonult el ajkain, barázdás homlokát föl-alá rángatá, bajuszát pedig újra szép hegyesre sodorgatá, ami nála a helybenhagyás és tetszés kifejezése volt akkor, mikor a regula arra kényszerítette őt, hogy azt szóval ki nem nyilatkozathatta.

A szolgabíró pedig éles pillantásokkal végig nézett a két ügyes-bajos emberen. Akik közül az egyik a félelem-, a másik pedig a dühtől csaknem magánkívül volt, aztán az esküdtekhez fordulva mondá:

— Esküdt! Irja meg ez embernek a sententiát! Minekutána az elfogott ellen semmi terhelő adat ki nem tudattatódott, és saját jószántából — hallja: saját jószántából — a elveszett pénz megtérítésére magát köteleztet volna, annál fogva a fentemlített gyanu alát állott fogoly minden további vizsgálat alut felmentetődik.

Az uri vendégek csudálkozva hanyattot tak vissza ülőhelyeikre, Mihály hajdu pedig olyan szélesre tátoita föl száját örömeiben, mintha valamelyiket simpliciter meg akarná enni. Csak Pozsár és felesége álltak még mozdulatlanul helyeiken, tétovázó tekintetűke a szolgabíróra függesztve; mert a kimondott ítéletből csak annyit értettek, hogy magyarul hangzik.

— Menjenek kendtek haza. Térítsék meg az árváknak a szenvedett kárt, és ha az igazi bűnöst én föl nem kutathatnám, megtalálja őt az Isten, — mondá tovább a szolgabíró, megilletődött hangon Pozsárékhoz fordulva.

Midőn Zsuzsi asszony ez ítéletet végre megértette, sirva fakadt. Férjhezmenetele óta ezek voltak az első könyvek, a miket hullatott, és ezeket is örömeiben hullatta. Olyan mozdulatot is tett, mintha a szolgabírónak kezét akarna csókolni; de Mihály hajdu kituszkolta őket a szobából; mert neki magának, pandur létére is közelebb volt a sírás a nevetésnél és szörnyen félt, hogy az asszony észre találja azt venni.

— De instálom alássan a tekintetes urat! — kezdé aztán Mihály elbusult arczczal.

— Nos mi kell? — förmedt reá a szolgabíró, mély gondolatokból fölserkedve. — Hát a deres? Hiába lett volna az kiállitva? — kérdé amaz; mert mióta ő a vármegye kenyerét eszi, nem volt eset, hogy e derest használatlanul visszavitték volna helyére.

(Folyt. köv.)

Aki gyomorfájás, bélbeteg, étvágytalan, lesoványodáshoz hajlandó, használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schaumann** gyógyszerésztől **Stockerauban.**

Aki szabályozni és épségben akarja tartani jó emésztését, használja a Schaumann-féle gyomorsót, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges **gyomorsavat és előmozdítja az emésztést.** Egy doboz ára **1 kor. 50 fillér.**

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. — Ára tarsolyonként phiolával a 10 gyomorsó-pasztillával **kor. 1-50.** Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendésnél — utánvéttel

Schaumann gyógyszerész
Stockerauban.

Kapható minden gyógyszerárban.

Vigyázat

80 ezer pár cipő alkalmi eladása
4 pár cipő csak 10 korona.

Egy nagy gyár fizetési zavarokba jutván, megbízást adott nekem egy nagy tömegnek beszerzési áron alól való eladására.

Ennélfogva eladok mindenkinek 2 pár férfi és 2 pár női fűzőcipőt, barna vagy fekete bőrből, erős szegzett talppal, legujabb elegáns állásban; nagysága szám vagy centiméter szerint.

Minden 4 pár cipő együtt csak 10 korona.

Szétküldés utánvéttel. Kicserélés megengedve. Első keresztény cipőkiviteli áruház.

Humann Ferencz, Bécs, Aloisgasse II/2

Telefon 88-13. **VERŐ-féle** Telefon 115-77.

Leánynevelő intézet, Budapest, VI. Gyár-utca 1.

1.

INTERNÁTUS

Higiénikus életrend. — Gondos felügyelet. — Német, francia, angol társalgás. — Elsőrangú bennlakó külföldi okleveles nyelvtanárnök. — Magas színvonalu zeneoktatás.

2.

Nyilv. jogu négy osztályu
Polgári iskola

3.

Általános műveltséget nyújtó **felsőbb**
Továbbképző tanfolyam

4.

Tökéletes nyelvi é **Állami kiképzést nyújtó**
német, francia és angol

Nyelvi tanfolyam

Tárgyai a nevezett nyelveken kívül: magyar irodalom, műtörténet és esztétika.

A nyelveket úgy a **továbbképző**, mint NYELVI TANFOLYAMON a hazai okleveles tanerőknél, külföldi okleveles nyelvtanárnök és a budapesti BERLITZ SCHOOL tanárai tanítják
Értesítőt szívesen küld az igazgatóság.

KRONSTEINER KÁROLY-féle viharálló mészhomlokzat-festékek.

Törvénytleg védve.

50 színárnyalatban, kilogrammonként 24 fillértől feljebb.

Évtizedek óta kitűnően beváltan és **minden utánzatot felülmúlnak.** — Egyedüli célszerű festőanyag már **festve volt homlokzatok részére.**

MAIL-HOMLOKZATFESTÉKEK nem kopnak, moshatók,

egy mázolásra fed, nem kell alapozás, email kemény, csak hideg vízzel keverve használatra kész. Antiszeptikus, méregmentes. Ideális mázolás belső helyiségek, még nem festett homlokzatok, faépítmények, mint kamrák, pavillonok, kerítések, stb. részére. Kapható minden színárnyalatban, egy négyzetméter költsége **5 fillér.** Mintakönyv és prospektus ingyen és bérmentve. **CARL KRONSTEINER, Wien, III. Hauptstrasse No 120.** — Raktár minden nagy városban.

FELDMAN NÁNDOR és TÁRSÁ

BANK-ÜZLETE

Budapest, VI. Andrásy-ut 50.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság kerületi főügynöksége.

Kölcsönök vidéki takarékpénztári részvényekre és egyéb tőzsdén nem jegyzett papirokra a legmagasabb összegig, a legelőnyösebb feltételek mellett. Reál és személy-jogu győgszertárak vételének finanszírozása; törlesztéses és egyszerű jelzálog-kölcsönök, építési-, tisztviselői-kölcsönök; értékpapírok, időszakos árfolyamon; állami-, városi subvenciók eskomptálása; kölcsönök, haszouélvezettel járadékkal terhelt ingatlanokra. Elsőrangú referenciák. Felvilágosítás díjmentes.

Magyar és német levelezés! TELEFON 21—10. Magyar és német levelezés!

Telefon 412. szám.

Könyvnyomda

Hirlapkiadóvállalat

áthelyezés

A Stenczinger-ház lebontása folytán 1901. év óta fennálló

Könyvnyomdamat

a hirlapkiadó vállalattal együtt május hóban áthelyeztem **Darabos-utca 7. sz.** házamba.

Ez alkalomból könyvnyomdamat **szedőgépekkel és új modern anyagokkal villamos üzemre** rendezem be, úgy, hogy a legkényesebb igényeket is minden tekintetben kielégíthetem.

A n. é. közönség további b. pártfogását kérem mély tisztelettel

Horovitz Zsigmond.

Telefon 330.

Házlebontás miatt Piac-utca 12. szám alatt levő papirüzletemben **fényképezési cikkek és levélpapírok** jutányos árban beszerezhetők.

Apró hirdetések.

28 krajczárért fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

Épületi vályog jutányosan eladó Széchenyikert 3. sz.

Egyszerű és különleges órákat szakszerűen javít Apródy József műórási Piac-utca 12. sz. (Stenczinger-ház).

Butorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8.

Egy rollós ajtó betéttel és kétszárnyú üveg-ajtóval eladó. Bővebbet Darabos-utca 7. sz.

Fizetessel tanuló felvétetik Apródy József műórási Piac-utca 12.

A hajregénátor az őszi haj eredeti színét visszaadja anélkül, hogy festene. Ára 1 kor. 50 fillér Kubek Sándor „Megváltó” gyógyszer-tárában Debreczen, Tiszapalota.

Szép akar lenni ?

SZEPLŐS, RÁNCZOS ARCZOT HÓFÉHÉRRÉ és ÜDÉVÉ VARÁZSOL a hölgyeknek ma már kedvenc szépség ápoló szere a

„Márta Crém”

Rövid használat után meglepő eredmény mutatkozik, SZEPLŐT, PATTANÁST és bármily arcztisztatlanságot BIZTOSAN ELTÜNTETT.

Teljes ártalmatlanságáért kezesség !

1. TÉGELY MÁRTA CRÉM 1 KORONA HOZZRVALÓ SZAPPAN 70 FILLÉR
MÁRTA POUDEK fehér, krém és rózsaszín színben 120 korona.

Kapható

Wachsmann Jenő és Társa
egyedüli készítőknél drogeria Szabadka.

Budapesti főraktárak Török József Király-utca 12. Török Sándor „Opera” gyógyszer-tár Andrassy-ut.

Eladó.

A Szt.-Péterszegi gazdaságba eladó egy db. Clayton és Schuttleworth-féle gépgyárba készült

cséplő-szekrény,

mely bármikor megtekinthető kint a gazdaságba. Értekezhetni lehet alulírottánál

Bereczky Laszló,

kápt. urad. számtartó.

Legpon-
tosabb

Órák

legolcsóbban

GASPARIK ÁDÁM

órák és ékszerésznél

Hunyadi-utca 12. szám és fióküzlet
Szent-Anna-utca 2.

Békés-Gyula június. 22.

**Hajhullás és korpa képződés ellen
nincs jobb az**

Amerikai Hajpetrolnál Ára 1-50 tillér

KUBEK SÁNDOR

„Megváltó” gyógyszer-tárában.

Debreczen, Tiszapalota.

Főügynököt

több megyére szóló területtel, csakis elsőrangú, nagy összeköttetésekkel rendelkező, óvadékképes egyént keres a

North-British

angol biztosító társaság magyarországi igazgatósága. (Ágazatok: tűz és betörés.)

Ajánlatok: „Northbritish” jeligére e lap kiadóhivatalába intézendők.

Ajánlkozhatnak azonkívül szintén írásban a tűz és betörés biztosításban gyakorlattal és eredményes multtal rendelkező **üzletszerzők** is ugyanazon jelige alatt a kiadóhivatalba.

„M-i-i-t ?” — Papa megengedte ! Hisz' valódi JACOBI-féle Anticotin-cigarettafüvegyek fadobozban !

Vigyázzon ! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi !

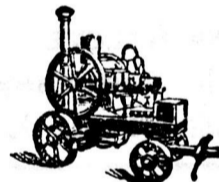
Örökös állást nyerhet bárki havi

delemmel, ha sorsjegyek részletfizetésre való eladásának képviselőjét a **Budapesti Erzsébetvárosi Takarékpénztár Részvénytársaságnál** (Budapest, VII., Károly-körút 13.) elvállalja. Szakértelem nem szükséges, mint mellékfoglalkozás is tüzhető.

Alaptőke 7 millió korona.

CLIMAX

**nyersolaj-motorok,
lokomobilok és benzin
cséplőgarnitúrák.**

Teljes gyári szavatosság !

Minden motor elküldés

előtt **hivatalos vizs-**

gálatnak lesz alávetve.

Teljes gyári szavatosság !

Elsőrangú elismerő-nyilatkozatok !

Kérjen díjtalan ajánlatot !

BACHRICH és TÁRSA

motorgyári fióktelepe

Budapest, Szabadság-tér 17. sz.

(Tőzsde-palota.)

Széchenyi Mulató

(Petőfi-tér, a vasuti állomással szemben)

ünnepélyes megnyitó előadás

az újonnan berendezett korthelyiségben

szombaton június 24-én

a Fővárosi Orfeumok előkelőbb tagjai felleptével

12 szenzációs szám